

column

■ Goed leven hoeft niet duur te zijn dankzij de tips van Marieke Henselmans.

Mama hoeft vandaag niets te doen

Wie, met dank aan de crisis, krap zit en toch iets leukers wil doen met Moederdag kan gerust zijn. Iets leukers doe je eenvoudig zonder creditcard.

Het meest verdienen moeders van baby's en/of peuters een beetje aandacht. De baby zelf kan, afgezien van af en toe een hemels lachje, nog niet veel geven, maar heeft wel met zijn luiers, voeding en behoefte aan troost een verbluffende hoeveelheid tijd en energie opgeslorpt. De bijbehorende vader kan grijpen naar sieradjes, geurtjes of ander duurs, maar hij kan ook op een eenvoudiger manier zijn geliefde blij maken. Nodig: een blanco kaart en wat (niet giftige) vingerverf. Breng met een kwast wat verf aan op baby's voetzooltje en maak een afdruk. Een handje kan ook, alleen houden de allerkleinsten hun vuistjes dicht. Kies geen rode verf, als er restjes achterblijven, kan de moeder of crèchejuf schrikken. Handje of voetje na afloop weer goed wassen. De kaart met afdruk laten drogen en iets heel liefs erbij schrijven. Moeder mag uitslapen, krijgt ontbijtje op bed met de kaart.

Bij grotere kinderen kan de vader in de gaten houden of de kinderen op de crèche of op school al iets maken voor Moederdag. Zo niet, dan kan hij zijn kind(eren) zelf aan het werk zetten. Een mooie tekening, knutsel- of borduurwerkje is een kwestie van organisatie. Vraag aan de kinderen of je er iets bij zal zetten. Wat vinden ze zo lief aan mama? Datum erbij en mooi inpakken. Ook nu mag moeder uitslapen, en kunnen vader en kinderen samen, geheimzinnig een ontbijtje fabriceren. Klein vaasje erbij, met één bloem uit de tuin. Ook leuk: moeder 'hoeft niets te doen, vandaag doen wij alles!'. Grote kinderen kunnen door vader even herinnerd worden: 'Lieve jongens, morgen is het Moederdag! Een belletje of lief sms-je is al leuk'. Volwassen kinderen kunnen niks leukers doen dan even op bezoek komen. Leuke cadeautjes zijn: een recente foto van jezelf of je eigen gezin, een bon 'Goed voor een klusje', of 'Bon voor een uitstapje samen'.

UW geld

Er is meer te erven

Ga eens na wat je nalaat. In een nieuwe campagne wijzen notarissen erop dat een testament niet alleen voor de rijken is. Het kan nare ruzies en gedoe voorkomen als er iets op papier staat.

Tes

Tekst: Jaap Roelants **Foto's:** Dreamstime

De helft van de huishoudens in Nederland heeft geen testament, omdat ze er helemaal niet bij stilstaan, of erop vertrouwen dat de wet hun nalatenschap in goede banen zal leiden. Dat is weinig, omdat in circa 30 procent van de gevallen de erfenis tot hommeles in de familie leidt.

Zeker nu het erf- en schenkingsrecht per 1 januari is veranderd, zouden meer mensen een testament moeten overwegen. Maar toch: is een testament wel altijd nodig? En wat kun je er in zetten? Mr. Aniel Autar, notaris bij Kooijman Lambert in Rotterdam, beantwoordt tien vragen.

1 Regelt de wet eigenlijk niet alles al over de erfenis?

„Dat klopt, de wet bepaalt naar wie de erfenis gaat en hoeveel belasting de erfgenamen moeten betalen. Maar er zijn drie belangrijke redenen om af te wijken van het wettelijk patroon en die moet je vastleggen in een testament. De eerste is dat mensen ook anderen dan de naaste familie willen laten delen in de erfenis. Denk daarbij aan een pleeg- of petekind, de burens of een goede vriend. In toenemende mate ruimen mensen ook plaats in voor een goed doel. Een tweede belangrijke reden om een testament te maken is het vastleggen van voogdij voor de kinderen. Wie neemt de opvoeding van de kinderen over als er iets mocht gebeuren en welk erfdeel past daarbij? Ten slotte gaan mensen naar de notaris om te kijken hoe de verdeling van de boedel fiscaal voor de erfgenamen uitpakt. Niemand betaalt graag te veel belasting en dat geldt zeker voor mensen met een vermogen van 250.000 euro en meer waarover ze al belasting hebben betaald. Mensen met minder geld en meerdere kinderen komen vaak al een heel eind met hun vrijstellingen en hoeven maar beperkt erfbelasting te betalen.”

2 Hoe hoog is de erfbelasting dan?

„Een vrijstelling betekent dat je over dat bedrag geen belasting hoeft te betalen. Huwelijkspartners

hebben sowieso een vrijstelling van 600.000 euro. Als er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, komen samenwonenden ook in aanmerking voor die vrijstelling. Let erop dat het bedrag van 600.000 euro kan verminderen als je door het overlijden van je partner een pensioen krijgt. De vrijstellingen van (klein)kinderen bedragen 19.000 euro. Het kan dus belasting schelen om ook kleinkinderen te laten erven.

Boven het vrijgestelde bedrag is de belasting eerst 10 en later 20 procent. Verdere familie en vrienden hebben kleinere vrijstellingen en een hoger belastingtarief, oplopend tot 40 procent.”

3 Hebben jongeren een testament nodig?

„Dat heeft alleen zin als er wat te erven valt, maar dat is vaker het geval dan velen denken. Voor samenwonenden met een eigen huis, een auto en een gezamenlijke bankrekening is er al heel wat van elkaar te erven als een van de twee overlijdt. In een verblijvingsbeding of een testament kunnen samenwonenden regelen dat de partners van elkaar erven. Als zij geen notarieel samenlevingscontract met een verblijvingsbeding hebben, heeft de overlevende partner geen enkel recht. De halve auto, het halve huis en de halve bankrekening gaan dan volgens de wet naar de ouders, broers of zussen van de overledene.”

4 Komt het vaak voor dat kinderen niet over de erfenis durven te bezingen?

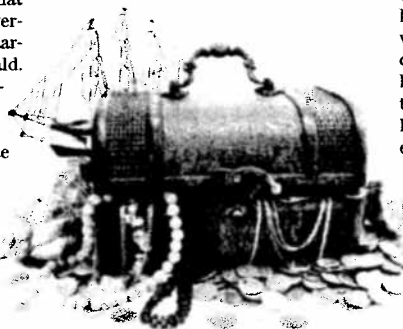
„Dat komt heel vaak voor, omdat de kinderen haarscherp aanvoelen dat

Op papier: Zonder testament bepaalt de

hun ouders er niet over willen praten. Het is de ervaring van veel notarissen dat zeker de generatie van boven de 65 jaar erg afhoudend is. Ze hebben hun hele leven hard gewerkt, zuinig geleefd, soms veel overgehouden en hebben moeite te praten over wat er straks met dat vermogen moet gebeuren. Hun verhouding met de kinderen is ook niet zo amicaal als tegenwoordig vaak het geval is. Mensen hebben natuurlijk het volste recht om niet voor hun dood uitgebreid over de erfenis te overleggen. Maar het is wel verstandig om op de hoogte te zijn van de (fiscale) mogelijkheden die er zijn, om een vermogen over te dragen aan een volgende generatie. Dan kan die weldoordacht beslissen om er al of niet over te zwijgen.”

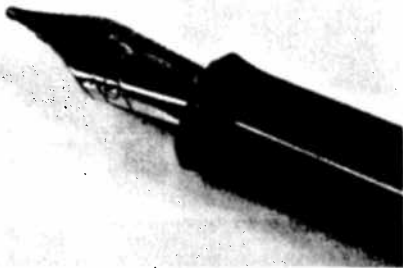
5 Moeten kinderen van ouders die gaan scheiden aandringen op een testament?

„Ja en nee. Nee, omdat de wet ook in situaties met kinderen uit meerdere huwelijken precies aangeeft wie van wie erft. Maar zeker met minderjarige kinderen kan een dergelijke situatie toch fricties geven. Het zou zo kunnen lopen dat een moeder het bewind gaat voeren over het erfdeel voor haar kinderen, afkomstig van haar ex-man. Dat kan voorkomen worden door in een testament de bewindvoering al te regelen. Het onterven van kinderen uit een eerder huwelijk kan alleen per testament. En denk ook aan de situatie dat een (minderjarig) kind na jou overlijdt. Wie laat dat kind dan achter als zijn erfgenamen? Je ex! Ook grootouders beseffen vaak niet dat zij een clausele in hun testament kunnen opnemen om te voorkomen dat hun ex-schoonzoons of -dochter via

dan je denkt

ament

de wet wie er erft. Dat kan verrassende, maar ook pijnlijke situaties opleveren.

een kleinkind tóch van hen kan erven."

6 Hoeveel ruimte hebben mensen met kinderen om te geven aan vrienden of een goed doel?

„In principe gaat de erfenis naar de langstlevende ouder en de (klein)kinderen. Als mensen in een testament ook anderen willen bedelen, gaat dat ten koste van de erfgenamen. Er kunnen zelfs conflicten ontstaan als de kinderen het maar onzin vinden dat zij minder krijgen, omdat anderen zo nodig moeten meedelen. Uiteindelijk kunnen de kinderen altijd hun legitieme portie opeisen. Dat is de helft van hun wettelijk erfdeel."

7 Mensen zonder kinderen hebben dus meer ruimte om na te laten?

„Eigenlijk wel. Als zij geen testament maken is de wet duidelijk. Als eerste komt de langstlevende partner in aanmerking, daarna volgen ouders, broers, zussen of hun kinderen. Dat gaat door tot de zesde graad. Uit dit soort situaties kan wel eens een verrassende erfenis tevoorschijn komen, van die verre oom die eigenlijk niemand in de familie goed kende, maar die toch veel geld bleek te hebben. Mensen zonder kinderen hebben meer ruimte om te bepalen waar hun geld terecht komt. Omdat zij geen 'last' hebben van de legitieme portie waarop kinderen recht hebben."

Als samenwonenden niets regelen, gaat het halve huis, de halve auto en de halve bankrekening naar de ouders van de overledene.

8 Is schenken beter of interessanter dan erven?

„Als ouders er maar goed op letten dat ze zelf niet in de financiële moeilijkheden komen, kan schenken voordelig zijn. Ouders mogen hun kinderen jaarlijks belastingvrij 2000 euro schenken. Bovendien mogen ze sinds 1 januari eenmalig een bedrag van 50.000 euro belastingvrij overmaken aan hun kinderen als die dat gebruiken voor de aankoop van een huis of financiering van een studie. Er zijn ook ingewikkeldere vormen van kapitaaloverdracht van ouders aan hun kinderen, bijvoorbeeld door jaarlijks 5000 euro te schenken, maar dat geld nog in bezit te houden. De ouders moeten dan wel 6 procent rente over die schuld aan hun kinderen betalen, maar ook dat kan worden gezien als kapitaaloverdracht. Voor zo'n jarenlange, olopende 'lening' hoeven de ouders tegenwoordig slechts één keer naar de notaris."

9 Kan een eenmaal opgemaakt testament verouderen?

„Ja. Notarissen adviseren het testament elke vijf, zes jaar een keer door te lopen. Zowel wetten als de persoonlijke omstandigheden kunnen immers veranderen."

10 Wat kost het opstellen van een testament ongeveer?

„Dat ligt er aan wat je te regelen hebt. Een zeer eenvoudig testament waarvoor een gesprek van een half uur met de notaris nodig is, kost niet veel meer dan 350 euro. Maar mensen met grote vermogens in verschillende landen zijn vaak al gauw meer dan een paar duizend euro kwijt omdat er veel geregeld moet worden." ■

vraag & antwoord jaap roelants

Twee jaar doorrijden met de leaseauto

Minder bijtelling

Door de economische omstandigheden krijg ik na drie jaar geen nieuwe leaseauto, maar moet ik er twee jaar langer in doorrijden. Mag ik mijn bijtelling van 20 procent dan over een lager bedrag berekenen? Het is immers een oudere auto geworden.

U denkt: mijn leaseauto is geen 26.000 euro meer waard, maar nog maar 14.000 euro en het is dus eerlijk dat mijn bijtelling over dat bedrag wordt berekend. Ik heb voor alle zekerheid de Vereniging van Nederlandse Autolease Bedrijven (VNA) er over gebeld, maar van een dergelijke korting is echt geen sprake. Het ministerie van Financiën bepaalt dat de bijtelling ook voor oudere leaseauto's over de oorspronkelijke nieuwwaarde, inclusief belastingen, wordt berekend. Alles bij elkaar hakt die bijtelling er tegenwoordig behoorlijk in. Mensen die afrek hebben voor een hypotheek van 175.000 euro zijn dat hele voordeel kwijt als ze een toch redelijk zuinige middenklasser leasen. Nu kost een privéauto natuurlijk ook geld, maar het is toch raadzaam om bij de keuze voor een nieuwe auto beide opties, dus kopen en leasen, naast elkaar te leggen. En wie zegt dat de leaseauto in de nabije toekomst niet nog zwaarder wordt belast?

Pensioenpremie

Mijn dochter (28) heeft een vaste baan in de reisbranche, maar betaalt geen pensioenpremie. Is een werkgever niet verplicht personeel aan te melden bij een pensioenfonds?

Er is in Nederland geen wettelijke pensioenplicht, maar dat betekent niet dat elke jongere werknemer er zomaar onderuit zou komen. Bijna alle cao's in Nederland stellen deelname aan het pensioenfonds verplicht, waardoor meer dan 90 procent van de werknemers in loondienst van jongs af aan een pensioen opbouwt. Vakbonden hameren altijd op zo'n verplichting omdat ze er niet op vertrouwen dat iedere werknemer voldoende zelfdiscipline heeft om geld opzij te leggen voor later. Uitgangspunt is dat mensen gedurende 35 jaar jaarlijks een percentage van het loon aan het pensioenfonds betalen. Om een behoorlijk pensioen te krijgen is het dus zaak

■ Jaap Roelants beantwoordt lezersvragen op het gebied van geld en recht. Hebt u een vraag, mail deze dan naar uwgeld@ad.nl

op tijd te beginnen. De hoogte van de jaarpremie voor iemand die 30.000 euro verdient is ongeveer 4000 euro bruto. De helft daarvan betaalt de werkgever. De reisbranche heeft een eigen cao en een pensioenfonds met 730 aangesloten werkgevers en een kleine 10.000 leden. Het is dus ongebruikelijk dat uw dochter geen premie betaalt. Als haar werkgever daaraan niet wil meewerken, moet ze zo langzamerhand zelf gaan sparen.

Groene subsidies

Wij willen een deel van ons spaargeld voor drie jaar vastzetten op een groen deposito. De rente is laag, maar je krijgt wel belastingvoordelen. Maar blijven die de komende jaren, met al die bezuinigingen, in stand?

Een groen deposito van drie jaar vast geeft slechts 0,5 procent rente. Dat mensen er toch aan beginnen komt inderdaad door de belastingvoordelen. Je hoeft over het depositie geen vermogensheffing van 1,2 procent te betalen en krijgt ook nog eens een voordeeltje van 1,3 procent over het spaarbedrag. Deze fiscale cadeautjes dateren uit de tijd dat het economisch hoogzomer was. Uw gedachte dat het wel eens veel minder kan worden, is niet vreemd. De komende jaren zullen er veel milieusubsidies sneuvelen. Maar de overheid wil een betrouwbare overheid zijn en daarom ga ik er vanuit dat deze voordeeltjes tot het einde van de looptijden in stand blijven en alleen voor nieuwe gevallen ter discussie komen.

